

Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 2019

P8_TA(2019)0042

Καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές**Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Ιανουαρίου 2019 σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2011/7/ΕΕ για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές (2018/2056(INI))**

(2020/C 411/17)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την οδηγία 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές ⁽¹⁾,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εφαρμογή της οδηγίας 2011/7/ΕΕ (COM(2016)0534) και το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD(2016)0278),
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 26ης Μαΐου 2016 σχετικά με τη στρατηγική για την ενιαία αγορά ⁽²⁾
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Σεπτεμβρίου 2016 σχετικά με την πρόσβαση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στη χρηματοδότηση, και την αύξηση της πολυμορφίας στη χρηματοδότηση των ΜΜΕ στο πλαίσιο της Ένωσης Κεφαλαιαγορών ⁽³⁾,
 - έχοντας υπόψη την εμπεριστατωμένη ανάλυση με τίτλο «Οδηγία 2011/7/ΕΚ για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές: Ευρωπαϊκή αξιολόγηση εφαρμογής», που δημοσιεύθηκε από την Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Ιούλιο του 2018,
 - έχοντας υπόψη τις ευρωπαϊκές εκθέσεις πληρωμών που δημοσιεύει το Intrum,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 52 του Κανονισμού του, καθώς και το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της 12ης Δεκεμβρίου 2002 και το προσαρτημένο σε αυτή παράρτημα 3 σχετικά με τη διαδικασία εξουσιοδότησης για την εκπόνηση εκθέσεων πρωτοβουλίας,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών (Α8-0456/2018),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πληρωμές είναι η κινητήρια δύναμη των συναλλαγών, και ότι στα βιώσιμα και αποτελεσματικά επιχειρηματικά περιβάλλοντα οι έγκαιρες πληρωμές επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους εγκαίρως και να επεκτείνονται, να επενδύουν, να δημιουργούν θέσεις εργασίας, να παράγουν ευρύτερη οικονομική μεγέθυνση και να ωφελούν την ευρωπαϊκή οικονομία εν γένει·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι το μεγαλύτερο μέρος των προϊόντων και υπηρεσιών που κυκλοφορούν στην εσωτερική αγορά είτε ανάμεσα σε οικονομικούς φορείς είτε ανάμεσα σε οικονομικούς φορείς και δημόσιες αρχές στηρίζεται στις καθυστερούμενες πληρωμές, στο πλαίσιο ενός συστήματος όπου ο προμηθευτής δίνει στον πελάτη μια προθεσμία εξόφλησης βάσει των όσων έχουν συμφωνηθεί μεταξύ των μερών, των όσων ορίζονται στο τιμολόγιο του προμηθευτή ή στις σχετικές νομικές διατάξεις·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μη εμπρόθεσμη εκτέλεση πληρωμών αποτελεί μόνιμη επιζήμια πρακτική, η οποία έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, που δεν διαθέτουν προβλέψιμη ρευστότητα όταν σημειώνονται καθυστερήσεις πληρωμών·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις εξ' ορισμού επηρεάζονται περισσότερο, με αρνητικές συνέπειες για τη ρευστότητά τους, περιπλοκές στην οικονομική διαχείρισή τους και μείωση της ανταγωνιστικότητας και κερδοφορίας τους·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις διαθέτουν περισσότερους πόρους από ό, τι οι ΜΜΕ για να προστατεύονται έναντι καθυστερήσεων πληρωμών, π.χ. μέσω προπληρωμής, πιστωτικών ελέγχων, είσπραξης οφειλών, τραπεζικών εγγυήσεων ή ασφάλισης πιστώσεων, και μπορούν επίσης να βρίσκονται σε ευνοϊκότερη θέση για να επωφεληθούν από ένα διεθνές περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων για να αυξήσουν τις επενδύσεις τους και τη διαπραγματευτική ισχύ τους·

⁽¹⁾ ΕΕ L 48 της 23.2.2011, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ C 76 της 28.2.2018, σ. 112.

⁽³⁾ ΕΕ C 204 της 13.6.2018, σ. 153.

Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 2019

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, βάσει της οδηγίας 2011//7/ΕΕ (οδηγία για τις καθυστερήσεις πληρωμών), οι δημόσιες αρχές φέρουν «ειδική ευθύνη»⁽¹⁾ για την προώθηση ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος που ευνοεί τις έγκαιρες πληρωμές·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η οδηγία για τις καθυστερήσεις πληρωμών προβλέπει, μεταξύ άλλων, προθεσμίες πληρωμής για συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων (B2B) και συναλλαγές μεταξύ δημόσιων αρχών και επιχειρήσεων (PA2B), αυτόματη καταβολή τόκων υπερημερίας, ένα ελάχιστο ποσό 40 EUR ως αποζημίωση για δαπάνες είσπραξης, καθώς και νόμιμο επιτόκιο τουλάχιστον 8 % πάνω από το επιτόκιο αναφοράς της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά τη γενική μείωση της μέσης διάρκειας των προθεσμιών πληρωμής που θεσπίζει η οδηγία για τις καθυστερήσεις πληρωμών, έξι στις δέκα επιχειρήσεις στην ΕΕ εξακολουθούν να πληρώνονται στο πλαίσιο συναλλαγών B2B σε χρόνο μεταγενέστερο απ' ό,τι είχε συμφωνηθεί συμβατικά·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε σχέση με το μέγεθος των εταιρειών, οι ΜΜΕ είναι οι πιο πιθανές για να αποδεχθούν ή να υποστούν πιο μακροπρόθεσμους ή αθέμιτους όρους πληρωμής από μεγαλύτερες εταιρείες, λόγω άισης διαπραγματευτικής ισχύος και φόβου διάρρηξης των εμπορικών σχέσεων και απώλειας μελλοντικών συμβολαίων·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το βαρόμετρο της Atradius για τις πρακτικές που εφαρμόζονται στις πληρωμές, το 95 % ΜΜΕ δηλώνει ότι εξοφλείται με καθυστέρηση στην Ευρώπη, ποσοστό υψηλότερο από ό,τι των μεγάλων εταιρειών, που επιτρέπει το συμπέρασμα ότι οι ΜΜΕ έχουν τάση να εξοφλούν ταχύτερα από ό,τι οι μεγάλες εταιρίες αλλά να εξοφλούνται αργότερα·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καθυστερήσεις πληρωμών πλήττουν όλους τους κλάδους της οικονομίας, είναι όμως ιδιαίτερα διαδεδομένες σε κλάδους στους οποίους κυριαρχούν οι ΜΜΕ στη σχετική αλυσίδα αξίας (π.χ. κατασκευές, επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και μεταφορές, επαγγελματικές υπηρεσίες, μεταποίηση, τρόφιμα και ποτά, καθώς και ΤΠ/τηλεπικοινωνίες)·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καθυστερήσεις πληρωμών εξακολουθούν να αποτελούν αιτία για μία στις τέσσερις πτωχεύσεις στην ΕΕ·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καθυστερήσεις πληρωμών προκαλούν πρόσθετες δαπάνες για τις εταιρείες, δεδομένου ότι αυτές οφείλουν να διαθέσουν πόρους για να κινηγήσουν τους κακοπληρωτές ή για να πληρώσουν τόκους επί δανείων που συνάπτουν προκειμένου να συνεχίσουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητές τους·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καθυστερήσεις πληρωμών ή ο φόβος μη έγκαιρης πληρωμής εξακολουθούν να αποτελούν ένα από τα κύρια εμπόδια για τη συμμετοχή των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για κάθε ημέρα μείωσης των καθυστερήσεων πληρωμής θα μπορούσαν να εξοικονομηθούν 158 εκατομμύρια EUR όσον αφορά το κόστος χρηματοδότησης, οι δε πρόσθετες ταμειακές ροές θα μπορούσαν να στηρίξουν τη δημιουργία 6,5 εκατομμυρίων νέων θέσεων εργασίας στην Ευρώπη·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή έχει κινηήσει διαδικασίες επί παραβάσει κατά τεσσάρων κρατών μελών (Ελλάδα, Σλοβακία, Ισπανία και Ιταλία) σχετικά με την ανεπαρκή εφαρμογή της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών και έχει παραπέμψει την Ιταλία στο Δικαστήριο·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη έχουν αναληφθεί πρωτοβουλίες για τη διάδοση μιας νοοτροπίας έγκαιρης πληρωμής, μέσω κωδικών έγκαιρης πληρωμής, οικειοθελούς δέσμευσης σε κλαδικό επίπεδο ή μεγαλύτερης συνέργειας με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών που δημοσιεύτηκε το 2016 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το γεγονός ότι οι εταιρείες γνώριζαν τα δικαιώματά τους στο πλαίσιο της οδηγίας δεν είχε, ωστόσο, ως αποτέλεσμα να ασκήσουν τα εν λόγω δικαιώματά τους και ότι η απουσία κοινού συστήματος παρακολούθησης των μέσων χρόνων πληρωμής, η έλλειψη σαφήνειας σχετικά με ορισμένες βασικές έννοιες της οδηγίας και η ανισορροπία στην αγορά μεταξύ μεγαλύτερων και μικρότερων εταιρειών φαίνεται να αποτελούν τις κύριες αιτίες που εμποδίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας·

(1) Αιτιολογική σκέψη 6 της οδηγίας 2011/7/ΕΕ.

Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 2019

- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η καθυστέρηση πληρωμών είναι ένα πολυεπίπεδο, περίπλοκο πρόβλημα προκαλούμενο από οριζόντια αίτια κοινά σε όλους τους τομείς και όλους τους τύπους συναλλαγών (όπως π.χ. ζητήματα ταμειακών ροών, ανισορροπίες ισχύος και μεγέθους μεταξύ εταιρειών, διάρθρωση της αλυσίδας εφοδιασμού, διοικητική αναποτελεσματικότητα, περιορισμένη πρόσβαση σε πιστώσεις, έλλειψη γνώσεων σχετικά με τη διαχείριση τιμολογίων και πιστώσεων) και από την επίδραση εξωτερικών παραγόντων (π.χ. οικονομική κατάσταση και εθνική επιχειρηματική νοοτροπία), δεν είναι δυνατόν να ξεχωρίσει μια λύση που θα έλυνε όλα τα προβλήματα·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόταση οδηγίας για τις αδέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων (COM(2018)0173) περιλαμβάνει διατάξεις για τις καθυστερήσεις πληρωμών που αφορούν αλλοιώσιμα προϊόντα και για τον ορισμό, από τα κράτη μέλη, μιας αρχής επιβολής του νόμου που θα παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τους κανόνες·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα προβλήματα που οδηγούν σε καθυστερήσεις πληρωμών πρέπει να αντιμετωπίζονται μέσω ενός συνδυασμού νομοθετικών και εθελοντικών μέτρων, με στοχευμένες παρεμβάσεις στις οποίες θα συμμετέχουν η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και οι ενώσεις επιχειρήσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο συνδυασμός αυτός θα μπορούσε να περιλαμβάνει τόσο προληπτικά μέτρα που να στοχεύουν σε προβλήματα που ανακύπτουν πριν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής όσο και διορθωτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων μετά την ολοκλήρωση μιας συναλλαγής· λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε παρέμβαση, είτε ρυθμιστική είτε προαιρετική, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες του σχετικού οικονομικού κλάδου·

Βελτίωση των πρακτικών που διέπουν τις πληρωμές στην ΕΕ, μέσω ενός συνδυασμού νομοθετικών και προαιρετικών μέτρων

1. εκτιμά πως τόσο η οδηγία για τις καθυστερήσεις πληρωμών όσο και η αντίστοιχη εθνική νομοθεσία πρέπει να επιβάλλονται καλύτερα, ταχύτερα και αποτελεσματικότερα χάρη στην τήρηση των μέγιστων χρονικών ορίων που ισχύουν για την πληρωμή των τιμολογίων και χάρη σε μέτρα που θα αποσκοπούν στη βελτίωση των κανόνων για τους όρους πληρωμής και στην αποτροπή των αδέμιτων πρακτικών· σημειώνει ότι τα μέτρα αυτά μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ανάλογα με τη φύση τους (νομικά ή εθελοντικά), το πεδίο εφαρμογής τους (οριζόντια ή τομεακά) και τον στόχο τους (προληπτικά, διορθωτικά ή αλλαγή της επιχειρηματικής νοοτροπίας)· εκτιμά πως, παράλληλα, σε κάποια κράτη μέλη, η ισχύουσα νομοθεσία και η δράση απέναντι στις παραβάσεις έχουν αρχίσει να επιφέρουν μια αλλαγή νοοτροπίας στις δημόσιες διοικήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ, χαρακτηριζόμενη από μια γενική μείωση των καθυστερήσεων στις πληρωμές·
2. επιμένει ότι δεν υπάρχει μια ενιαία προσέγγιση για την αντιμετώπιση του προβλήματος των καθυστερήσεων πληρωμών, δεδομένου ότι σε ορισμένους τομείς συναλλαγών μεταξύ επιχειρήσεων οι μακρότερες προθεσμίες πληρωμής που εν πάση περιπτώσει τηρούν τις διατάξεις της οδηγίας 2011/7/ΕΕ ανταποκρίνονται σε ορισμένες περιπτώσεις στις ανάγκες των επιχειρήσεων, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του κάθε κλάδου· τονίζει ωστόσο ότι θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες προς την κατεύθυνση των 30ήμερων προθεσμιών πληρωμής και ότι οι προθεσμίες πληρωμής που υπερβαίνουν τις 60 ημέρες, όπως επιτρέπει η οδηγία 2011/7/ΕΕ, είναι ένα «παραθυράκι» που μπορεί να επιτρέψει να συμφωνηθούν μακρές προθεσμίες που μπορεί να αποδειχθούν επίζημιες για τις ίδιες τις εταιρείες, ιδίως τις ΜΜΕ, ενώ παράλληλα σέβεται την ελευθερία σύναψης συμβάσεων μεταξύ επιχειρήσεων στην αγορά· τονίζει τη σημασία του να διασφαλίζονται πάντα ισότιμοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων που κατέχουν δεσπόζουσα θέση και των μικρών επιχειρήσεων·

Προληπτικά μέτρα

3. εκτιμά πως τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίσουν αυστηρότερες προθεσμίες πληρωμής· διαπιστώνει ότι κάποια κράτη μέλη έχουν μειώσει σε 30 ημέρες την τυπική προθεσμία πληρωμής, ενώ λίγα μόνο κράτη μέλη έχουν θεσπίσει μέγιστες προθεσμίες από τις οποίες τα μέρη δεν μπορούν να παρεκκλίνουν· σημειώνει, επιπλέον, ότι σε κλαδικό επίπεδο η θέσπιση μέγιστων προθεσμιών πληρωμής είναι πιο συνηθισμένη· εκτιμά ότι οι νομοθετικές διατάξεις που καθορίζουν αυστηρότερες προθεσμίες πληρωμής θα συνέβαλαν σε κάποιο βαθμό στη μείωση του χρόνου πληρωμής και, υπό την προϋπόθεση ότι θα επιβληθεί η εφαρμογή τους, θα δημιουργήσουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων· επισημαίνει στο πλαίσιο αυτό ότι μια πιο ομοιομορφική και απλουστευμένη δέσμη κανόνων θα μπορούσε να συμβάλει στην αποσαφήνιση του τι μπορούν να αναμένουν οι πιστωτές και οι οφειλέτες σε περίπτωση καθυστερημένης πληρωμής και έτσι θα μπορούσε να βελτιώσει την προβλεψιμότητα των οικονομικών δραστηριοτήτων τους·
4. εκτιμά πως η καθιέρωση μεγαλύτερης διαφάνειας ως προς τη συμπεριφορά σε θέματα πληρωμών θα μπορούσε να αποδαρρύνει τις καθυστερήσεις· εκτιμά πως η πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες μπορεί να λειτουργήσει ως κίνητρο για τους δημόσιους φορείς και τις επιχειρήσεις ώστε να βελτιώσουν τις πρακτικές πληρωμών τους και να τηρούν τις νομισματικές τους υποχρεώσεις· προτρέπει τα κράτη μέλη να εξετάσουν διάφορες πιθανές μορφές υποχρεωτικής δημοσιοποίησης των πληροφοριών που αφορούν τη συμπεριφορά σε θέματα πληρωμών, όπως π.χ. βάσεις δεδομένων ή μητρώα, και για τον ιδιωτικό και για τον δημόσιο τομέα·
5. προτρέπει τα κράτη μέλη να εξετάσουν τη δυνατότητα θέσπισης υποχρεωτικών συστημάτων που θα παρέχουν πληροφορίες για καλή συμπεριφορά σε θέματα πληρωμών (δημιουργία «καλού ονόματος στην αγορά», «name and fame») και να προωθήσουν μια νοοτροπία έγκαιρης πληρωμής στις επιχειρηματικές σχέσεις, δεδομένου ότι μεταξύ άλλων έχει αποδειχθεί ότι η έγκαιρη πληρωμή αποτελεί ευφυή επιχειρηματική στρατηγική καθόσον οι συνεπείς πληρωτές μπορούν να διαπραγματευτούν ευνοϊκότερες συμφωνίες και να συναλλάσσονται με αξιόπιστους προμηθευτές· ζητεί από την Επιτροπή να εκπονήσει μελέτη σχετικά με τα υφιστάμενα εθνικά συστήματα που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την καλή συμπεριφορά σε θέματα πληρωμών (δημιουργία «καλού ονόματος στην αγορά», «name and fame») τόσο των επιχειρήσεων όσο και των δημόσιων αρχών, και να διερευνήσει τη σκοπιμότητα θέσπισης κοινών κριτηρίων για τα εν λόγω συστήματα σε επίπεδο ΕΕ·

Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 2019

6. τονίζει ότι είναι σημαντικό να παρέχονται σε επιχειρήσεις, ιδίως σε ΜΜΕ, περισσότερες πληροφορίες και εκπαίδευση για τη διαχείριση των πιστώσεων και τιμολογίων· υπενθυμίζει ότι με την αποτελεσματική διαχείριση πιστώσεων μειώνεται ο μέσος χρόνος εισπραξης και συνεπώς διατηρείται βέλτιστη ταμειακή ροή, περιορίζεται ο κίνδυνος αφερεγγυότητας και αυξάνονται οι δυνατότητες μεγέθυνσης· πιστεύει ότι οι υπάλληλοι των δημόσιων διοικήσεων θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν κατάρτιση και ότι η εκπαίδευση και η υποστήριξη μπορούν επίσης να δώσουν στις ΜΜΕ μεγαλύτερες πιθανότητες να αξιοποιήσουν τα διορθωτικά μέτρα της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών· διαπιστώνει ότι, δυστυχώς, οι ΜΜΕ συχνά δεν διαθέτουν την ικανότητα να επενδύσουν σε μέτρα κατάρτισης και ότι δεν υπάρχουν σήμερα προγράμματα σε ενωσιακό ή σε εθνικό επίπεδο που να εστιάζουν στη βελτίωση των γνώσεων των επιχειρήσεων όσον αφορά τη διαχείριση των πιστώσεων και των τιμολογίων· εκτιμά πως θα πρέπει πιθανόν περισσότερα κονδύλια ΕΕ να κατευθύνθούν στη χρηματοπιστωτική εκπαίδευση των ΜΜΕ και καλεί ως εκ τούτου τις αρχές των κρατών μελών να εντείνουν τις προσπάθειές τους για να παρέχεται στις ΜΜΕ περισσότερη κατάρτιση σε θέματα διαχείρισης πιστώσεων· εκτιμά ακόμη πως η κατάρτιση και η στήριξη θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν κατευθυντήριες γραμμές για την ανάκτηση των καθυστερούμενων πληρωμών στις διασυνοριακές συναλλαγές και ζητεί ως εκ τούτου από την Επιτροπή να συνεχίσει να ενσωματώνει στην πύλη πληροφοριών «Η Ευρώπη σου» αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές και άλλες χρήσιμες πληροφορίες, π.χ. δικαιώματα και μέσα διαθέσιμα στους επιχειρηματίες στις νομικές διαφορές με οφειλέτες, και να παρέχει υποστήριξη στις επιχειρήσεις μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιχειρήσεων·

Διορθωτικά μέτρα

7. καλεί τα κράτη μέλη και τις ενώσεις επιχειρήσεων να σκεφθούν τη σύσταση σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο υπηρεσιών ελεύθερης και εμπιστευτικής διαμεσολάβησης (διαμεσολάβηση, συνδιαλλαγή, διατησία και απόφαση), στις οποίες να έχουν πρόσβαση όλες οι εταιρείες, ως εναλλακτική δυνατότητα έναντι των δικαστικών διαδικασιών, με στόχο την επίλυση των διαφορών που αφορούν πληρωμές και τη διατήρηση των επιχειρηματικών σχέσεων, αλλά και για την εκπαίδευση των επιχειρήσεων σχετικά με τα δικαιώματα και τα διορθωτικά μέτρα έναντι των καθυστερήσεων πληρωμών· τονίζει ότι αυτές οι υπηρεσίες διαμεσολάβησης θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμες για τις ΜΜΕ, που συχνά δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα για να εμπλακούν σε νομικές διαφορές και έτσι παραιτούνται των δικαιωμάτων τους· ζητεί ακόμη από τα κράτη μέλη να εξετάσουν δεόντως τη δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησης ανεξάρτητων διαμεσολαβητών αρμόδιων να ερευνούν διαφορές για καθυστερημένες και για μη καταβαλλόμενες πληρωμές, βοηθώντας τις μικρές επιχειρήσεις να λύσουν τις διαφορές αυτές, δίνοντας συμβουλές για ενέργειες σε περιπτώσεις μη πληρωμής, και συνιστώντας λύσεις, ιδιαίτερα για τις ΜΜΕ· ζητεί από την Επιτροπή και από τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη για θέματα σχετικά με την ανάκτηση οφειλών σε διασυνοριακές συναλλαγές·

8. ζητεί από τα κράτη μέλη να επιβάλουν την εθνική τους νομοθεσία και να ενθαρρύνουν και να βελτιώσουν αυστηρότερους ελέγχους, π.χ. μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων, καθώς και την επιβολή διοικητικών κυρώσεων αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών, συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση της συμπεριφοράς σε θέματα πληρωμών· υποστηρίζει ότι η άμεση παρέμβαση των δημόσιων αρχών, εφόσον αυτές είναι που επιβάλλουν τις διοικητικές κυρώσεις, θα μπορούσε να συμβάλει στην υπέρβαση του «παράγοντα φόβος» και να απαλλάξει τους πιστωτές από την υποχρέωση να λαμβάνουν μέτρα κατά των οφειλετών, καθόσον οι αρχές θα επιβάλλουν απευθείας τον νόμο και θα λαμβάνουν κατά την κρίση τους μέτρα κατά των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν κακές πρακτικές πληρωμών· εκτιμά ότι η βαρύτητα των διοικητικών κυρώσεων και ο σωρευτικός χαρακτήρας τους θα μπορούσαν να λειτουργήσουν αποτρεπτικά για τις εταιρείες σε ό,τι αφορά τις καθυστερήσεις πληρωμών, και τονίζει ότι τα μέτρα αυτά θα πρέπει να εφαρμόζονται σταδιακά, ανάλογα με το επίπεδο συμμόρφωσης της εταιρείας·

9. επισημαίνει ότι, παρά το ότι η οδηγία για τις καθυστερήσεις πληρωμών εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2011, και παρά το ότι οι νέοι μηχανισμοί για την προστασία των επιχειρήσεων που ορισμένα κράτη μέλη πρόσφατα θέσπισαν, χιλιάδες ΜΜΕ και νεοφυείς επιχειρήσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη πτωχεύουν κάθε χρόνο αναμένοντας την εξόφληση των τιμολογίων τους, μεταξύ άλλων και από εθνικές δημόσιες αρχές· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν την καθιέρωση υποχρεωτικών μορφών εύλογης αποζημίωσης, π.χ. συμφηφισμό, και άλλα υποστηρικτικά μέτρα, π.χ. ταμεία εγγυήσεων για ΜΜΕ και πρακτόρευση, για εταιρείες στις οποίες το δημόσιο οφείλει χρήματα, ώστε να μην οδηγούνται σε πτώχευση εκ του λόγου αυτού·

10. υπογραμμίζει ότι οι φορολογικές οφειλές και οι οφειλές κοινωνικής ασφάλισης των επιχειρήσεων θα πρέπει να συμψηφίζονται με τα εκκρεμή οφειλόμενα από τις δημόσιες αρχές ποσά·

11. προτρέπει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ταμεία εγγυήσεων για τις ΜΜΕ που θα εγγυώνται τα τραπεζικά χρέη των ΜΜΕ στις οποίες οι δημόσιες αρχές οφείλουν χρηματικά ποσά·

12. διαπιστώνει με μεγάλη ανησυχία την κατάσταση σε ορισμένα κράτη μέλη όπου οι δημόσιες αρχές έχουν καθυστερήσει σημαντικά τις πληρωμές για προϊόντα και/ή υπηρεσίες που λαμβάνουν από επιχειρήσεις (με τον τομέα της υγείας να είναι από τους πλέον πληττόμενους), έχουν ενσωματώσει ρήτρες μη ανάθεσης σε συμβάσεις προμηθειών και (μέσω του νόμου) εμποδίζουν τους προμηθευτές να επιβάλλουν δικαστικώς τις απαιτήσεις τους, οδηγώντας έτσι αυτές τις επιχειρήσεις σε ακραίες οικονομικές δυσχέρειες ή ακόμη και σε πτώχευση· εκτιμά πως για τη στήριξη επιχειρήσεων, των οποίων η οικονομική διαχείριση περιπλέκεται λόγω καθυστερήσεων πληρωμών από δημόσιες αρχές, θα πρέπει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ταχύτερες και πιο αποτελεσματικές διαδικασίες επιστροφής του ΦΠΑ και ανάκτησης των οφειλόμενων ποσών, ιδίως για τις ΜΜΕ·

Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 2019

13. επισημαίνει ότι οι κωδικοί και τα καταστατικά έγκαιρης πληρωμής και τα μέτρα για την κοινωνική ευθύνη (CSR) των επιχειρήσεων, μαζί με τον εσωτερικό έλεγχο και τα κριτήρια εσωτερικής εφαρμογής, μπορούν να συμβάλλουν στη δημιουργία μιας υπεύθυνης νοοτροπίας πληρωμών και στη διασφάλιση θεμιτών σχέσεων και εμπιστοσύνης μεταξύ των επιχειρήσεων·

14. επιμένει ότι ορισμένες έννοιες της οδηγίας, όπως ο όρος «κατάφωρα καταχρηστικός/ή» σε σχέση με τους όρους πληρωμής στις συμβατικές συμφωνίες και στις εμπορικές πρακτικές, και το πότε οι συμβατικές προθεσμίες πληρωμής αρχίζουν και λήγουν, θα πρέπει να διευκρινιστούν βάσει κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής· επισημαίνει επίσης την διαμορφούμενη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την ερμηνεία ορισμένων εννοιών της οδηγίας (όπως π.χ. «επιχείρηση», «εμπορική συναλλαγή» και «κατάφωρα καταχρηστική» στις υποθέσεις C-256/15 και C-555/14)·

15. θεωρεί σημαντικό το να μην παρεκκλίνει ο δημόσιος τομέας από τους κανόνες που θέτει η οδηγία για τις προθεσμίες πληρωμής· καλεί ως εκ τούτου τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, υπό το φως της πρόσφατης νομολογίας του Δικαστηρίου (υπόθεση C-555/14), να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι δημόσιες αρχές να πληρώνουν εγκαίρως στους προμηθευτές τους και οι πιστωτές να λαμβάνουν αυτομάτως νόμιμους τόκους για καθυστερημένες πληρωμές και αποζημιώσεις χωρίς να υποχρεούνται να κινηθούν διαδικασίες για μη πληρωμή, και καλεί την Επιτροπή να προτείνει έναν αυτόματο υπολογισμό των τόκων·

16. τονίζει ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό για την επιβίωση και την μεγέθυνση των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, να γίνονται γρήγορα οι πληρωμές· επισημαίνει ότι η χρηματοπιστωτική τεχνολογία (Fin Tech) και οι ψηφιακές τεχνολογίες φέρνουν επανάσταση στα μέσα και στην ταχύτητα των πληρωμών· αναμένει, ως εκ τούτου, ραγδαία αύξηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης και σταδιακή αντικατάσταση των παραδοσιακών μορφών πληρωμών με καινοτόμους τύπους (π.χ. χρηματοδότηση αλυσίδας εφοδιασμού, σύμβαση πρακτορείας κ.λπ.), ώστε ο πιστωτής να μπορεί να πληρώνεται σε πραγματικό χρόνο μόλις εκδοθεί το τιμολόγιο·

17. επισημαίνει με μεγάλο ενδιαφέρον τις διαδικασίες που εφαρμόζονται σε ορισμένα κράτη μέλη σε περίπτωση μη εγκαίρως πληρωμής από δημόσιες αρχές, όπου η κεντρική κυβέρνηση μπορεί να απευθύνει προειδοποίηση σε μια τοπική αρχή, εάν η αρχή αυτή δεν έχει αποπληρώσει εγκαίρως τους προμηθευτές της και, σε περίπτωση που η καθυστέρηση αυτή συνεχίζεται, να πληρώνει απευθείας τους προμηθευτές για τα παρασχεθέντα προϊόντα ή τις υπηρεσίες, αναστέλλοντας την καταβολή κονδυλίων στον προϋπολογισμό της τοπικής αρχής που δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της· εκτιμά ότι ένα τέτοιο σύστημα, που συνδυάζει την αξιόπιστη παρακολούθηση των επιδόσεων των δημόσιων φορέων όσον αφορά τις πληρωμές και ένα αποτελεσματικό σχέδιο κλιμάκωσης, το οποίο κοινοποιείται ευρέως όποτε ενεργοποιείται, φαίνεται ότι έχει δώσει αποτελέσματα που χρήζουν περαιτέρω ανάλυσης και θα πρέπει να μεταφερθεί στα κράτη μέλη σαν ένα παράδειγμα ορθής πρακτικής·

18. λαμβάνει με ανησυχία υπόψη τα συμπεράσματα της έκθεσης της Επιτροπής, ότι βασική αιτία που οι πιστώτριες επιχειρήσεις δεν ασκούν τα δικαιώματα που διαθέτουν βάσει της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών είναι ο φόβος μη χαλάσουν οι καλές επιχειρηματικές σχέσεις· πιστεύει ως προς αυτό ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα ώστε να μπορούν οι ΜΜΕ να επιτυγχάνουν ευκολότερα την επιβολή των δικαιωμάτων που διαθέτουν βάσει της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών· ζητεί, στο πλαίσιο αυτό, να εξεταστεί περαιτέρω η ρύθμιση του άρθρου 7 παράγραφος 5 της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών, σύμφωνα με την οποία οι οργανισμοί που εκπροσωπούν επισήμως επιχειρήσεις δύνανται να προσφύγουν στα δικαστήρια των κρατών μελών με την αιτιολογία ότι οι όροι ή οι πρακτικές που προβλέπονται στη σύμβαση είναι κατάφωρα καταχρηστικοί·

19. επικροτεί ορισμένες πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί σε κλαδικό επίπεδο σε ορισμένα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των οποίων οι συμμετέχουσες εταιρείες έχουν δεσμευτεί να αναφέρουν λεπτομερώς τα συγκεκριμένα μέτρα που πρόκειται να λάβουν για να εξασφαλίσουν την ταχύτερη πληρωμή των μικρότερων προμηθευτών τους για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που αυτοί τους παρέχουν· σημειώνει ότι μία θετική αναφορά του ονόματος μιας επιχείρησης («καλό όνομα στην αγορά», «name and fame») θα μπορούσε να επιφέρει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα μέσω αυτορρύθμισης σε κλαδικό επίπεδο και να προσφέρει ουσιαστική στήριξη στις ΜΜΕ·

20. τονίζει τη σημασία των δημόσιων συμβάσεων ως μέσου για τη βελτίωση της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς· ζητεί να ληφθούν υπόψη οι ενισχυμένες συνέργειες μεταξύ της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών και των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις, και ιδίως η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να εξαιρεί τους αναξιόπιστους αναδόχους από μελλοντικές δημόσιες συμβάσεις εάν δεν πληρώνουν εγκαίρως τους υπεργολάβους (οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις) ⁽¹⁾, να κάνουν ευρύτερη χρήση της δυνατότητας που ορίζεται στο άρθρο 71 παράγραφος 3 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις, η οποία επιτρέπει την απευθείας πληρωμή των υπεργολάβων υπό ορισμένες προϋποθέσεις, και την μετατροπή της συμπεριφοράς σε θέματα πληρωμών προς τους υπεργολάβους σε ένα από τα κριτήρια βάσει των οποίων αξιολογείται η οικονομική δυνατότητα των υποψηφίων αναδόχων σε δημόσιους διαγωνισμούς· καλεί τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν για τη διαφάνεια και ιχνηλασιμότητα των πληρωμών που διενεργούν οι δημόσιες αρχές προς αναδόχους και υπεργολάβους και των πληρωμών που διενεργούν οι ανάδοχοι προς τους υπεργολάβους ή τους προμηθευτές τους·

⁽¹⁾ Άρθρο 57 παράγραφος 4 στοιχείο ζ) της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ.

Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 2019

Συμπεράσματα και συστάσεις

21. καλεί τα κράτη μέλη να αναλάβουν πλήρως την ευθύνη για την καταβολή των πληρωμών εκ μέρους της δημόσιας διοίκησης και να βελτιώσουν τη νομοθεσία τους ώστε να πετύχουν τη σωστή εφαρμογή της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών σε όλα τα επί μέρους κεφάλαιά της, και τούτο επίσης με την κατάργηση των εγχώριων νόμων, κανονισμών ή συμβατικών πρακτικών του δημόσιου τομέα που έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς της οδηγίας, όπως π.χ. οι απαγορεύσεις επιβολής και εκχώρησης απαιτήσεων του δημόσιου τομέα· επαναλαμβάνει παράλληλα ότι η Επιτροπή θα πρέπει να πράξει τα μέγιστα για να επιτύχει την πλήρη και κατάλληλη εφαρμογή των υφιστάμενων υποχρεώσεων·

22. καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να προωθήσουν μια «αποφασιστική μεταστροφή προς την υιοθέτηση νοοτροπίας έγκαιρης πραγματοποίησης των πληρωμών»⁽¹⁾ λαμβάνοντας τα πλέον κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης κατευθυντήριων γραμμών για τις βέλτιστες πρακτικές και, όπου απαιτείται, λαμβάνοντας νομοθετικές πρωτοβουλίες που θα συνεκτιμούν τις ανωτέρω προτάσεις, με σκοπό τη δημιουργία ενός αξιόπιστου επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τις εταιρείες και μιας νοοτροπίας θετικής για τις έγκαιρες πληρωμές·

23. καλεί τα κράτη μέλη να καταστήσουν τις διαδικασίες πληρωμών πιο αποτελεσματικές και υπογραμμίζει ειδικότερα ότι οι διαδικασίες για τον έλεγχο των τιμολογίων ή της συμμόρφωσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών με τις συμβατικές προδιαγραφές δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται προκειμένου να παρατείνονται οι προθεσμίες πληρωμής πέραν των ορίων που επιβάλλει η οδηγία·

24. επισημαίνει στα κράτη μέλη και την Επιτροπή ότι η έγκαιρη πληρωμή αποτελεί βασικό προαπαιτούμενο για ένα βιώσιμο επιχειρηματικό περιβάλλον και ότι, ως εκ τούτου, θα πρέπει να ενσωματωθεί σε όλες τις πολιτικές και νομοθετικές πρωτοβουλίες που επηρεάζουν τις επιχειρήσεις (π.χ. σε επίπεδο επιχειρηματικής κοινωνικής ευθύνης, νεοφυών επιχειρήσεων και σχέσεων μεταξύ πλατφορμών και επιχειρήσεων)·

25. καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να κάνουν χρήση επαγγελματικών δημοσιεύσεων, εκστρατειών πληροφόρησης και κάθε άλλου μέσου για την καλύτερη ενημέρωση όσον αφορά τα διορθωτικά μέτρα κατά των καθυστερήσεων πληρωμών μεταξύ επιχειρήσεων·

26. καλεί την Επιτροπή να διευκολύνει και να προωθήσει την πρόσβαση των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε κατάλληλες μορφές χρηματοδότησης·

ο

ο ο

27. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή καθώς και στα κράτη μέλη.

⁽¹⁾ Αιτιολογική σκέψη 12 της οδηγίας 2011/7/ΕΕ.